

Epoca de Aur

REVISTĂ DE FAPT · SPE-
RANȚĂ ȘI CONVINGERE

BCU Cluj / Central University Library Cluj

EPOCA de AUR

Vol. III. Duminică 27 Ian. 1923. No. 2.

POLITICE ȘI SOCIALE

Un aspect general asupra lumii	399
Războiul și lupta pentru existență	402
Ingratitudine	404
Programul pe anul 1924	406

CULTURĂ ȘI IGIENĂ

Spre alte idealuri	401
Poetului (vers)	402
Examinarea sufletească la Anul Nou (Clîșeu)	404 405
Alcoolismul	407
Somnambulismul	411
„Vițelul de Aur“ (clîșeu)	412

RELIGIE ȘI FILOSOFIE

Christos și Bisericile	408
----------------------------------	-----

Duminică 27 Ianuarie 1924
Volumul III * Numărul 2

 Apare tot a doua Duminică
la Cluj, Strada Nicolae
Filipescu n-rul 10 * * * *

Abonamente: pe un an 75 lei, pe
jum. an 40 lei, Exemplarul 3 lei.
În America pe an \$ 1,00. Ex. 5 cents

*****

E P O C A de A U R

Vol. III.   **Duminică 27 Ian. 1924.**   No. 2.

POLITICE ȘI SOCIALE

<i>Un aspect general asupra lumii</i>	599
<i>Războiul și lupta pentru existență</i>	402
<i>Ingratitudine</i>	404
<i>Programul pe anul 1924</i>	406

CULTURĂ ȘI IGIENĂ

<i>Spre alte idealuri</i>	401
<i>Poetului (vers)</i>	402
<i>Examinarea sufletească la Anul Nou (Clîșeu)</i>	404-405
<i>Alcoolismul</i>	407
<i>Sommambulismul</i>	411
<i>„Vișelul de Aur“ (clîșeu)</i>	412

RELIGIE ȘI FILOSOFIE

<i>Christos și Bisericile</i>	408
---	-----

*****

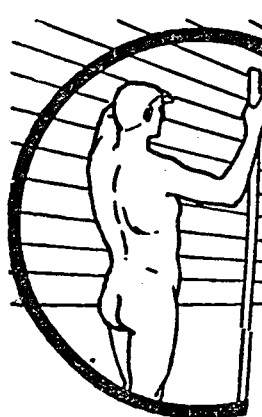
BCU Cluj / Central University Library Cluj

Apare tot a doua Duminică în Cluj,
Strada N. Filipescu 10. — Telefon 4-46.

Redactor . . . . . J. B. Sima

Abonamente: pe un an . . . . . 75 lei,
pe jumătate de an . . . . . 40 lei.
Numeri singuratici 3 lei exemplarul.
In America: pe un an . . . . . 1 dolar.
Numeri singuratici 5 cents exemplarul.

Toate scrisorile și abonamentele să se
facă pe adresa . . . . . „Epoca de Aur“
Strada N. Filipescu 10. . . . . Cluj

Epoca de Aur

REVISTĂ:: DE :: FAPT :: SPERANȚĂ :: ȘI :: CONVINGERE

A P A R E T O T A D O U A D U M I N E C Ă * * * * *

Vol. III.

Duminică, 27 Ianuarie 1924.

No. 2.

1924

UN ASPECT GENERAL ASUPRA LUMII

ANUL 1923 a trecut. La începutul lui cu toții ne așteptam, că după o zguduire de nouă ani de zile în care timp edificii civilizăției moderne alcătuit prin secole de-arândul s'a clintit din temelii, ba unele părți dintr'insul s'au și prăbușit cu care prăbușire multe milioane din această clădire și-au pierdut viața iar altele mai multe s'au rănit gray, încât întreaga familie omenească a rămas în doliu după cei pierduți și plină de amar și jale bandajându-se cu zdrențele rămase de după prăbușire, să ne găsim mijloacele de vindecare prin cari am putea să revenim la starea normală: **pace și liniște!**

Anul 1923 a trecut, și speranțele noastre au rămas neîndeplinite, nici măcar una nu ni s'a realizat. Din contră, aruncând o privire de-alungul anului vedem că rănilile, în loc să se vindece ele s'au mai înmulțit și sunt cu mult mai înfocate decât la început. Libertatea de acțiune intelectuală și fizică în loc să fie lărgită s'a mai restrâns. Lucrul și dreptul cel mai principal al omului, pe care dacă le-ar avea, imediat ar fi deschisă calea spre pace și atunci spre vindecare.

Războiul a deșteptat spiritul omenirii mai mult decât toate instituțiile de învățământ. Creerul omenirii este plin cu spirit de invențiune și de progres, și el vrea să se miște, să se desvolte, dar este încătușat și oprit, de ordinea socială din prezent, de ași pune în acțiune proiectele și concepțiile acumulate și câștigate prin experiența cu războiul. El caută calea, caută ușa prin care ar putea ieși la libertate din sclăvia și prinsoarea în care se află. Dar degeaba; au există nici o cale, nici o ușă prin care ar putea ieși la liniște și pace.

Și atunci ce are de făcut? Văzând că nu e merit să fie un prinsonier și un rob, nici să-și petreacă viața în mizeria și nedrepta-

tea în care se află; și văzând că alții, a căror menire este la fel cu a lui, să desfată în libertate și în bunurile pământului, la cari și el este doar deplin îndreptățit, lipsa de libertate, lipsa de trai: foame, golătate, viață și de fericire îl împing să strice, ca nici altul să nu se bucure de viață, dacă el nu are parte de ea. S'apucă apoi la furt, la spart; strică podurile, face să deraieze trenurile, face să explodeze minele, să explodeze arsenalele; aprinde magaziiile, tipărește bancnote de valoare; să face anarhist și pe urmă un criminal, care devastează proprietatea privată, omoară, jefuiește, detronează pe rege și pe împărat. Iar prin toate acestea face pagube de bunuri imense și pune omenirea într'o situație tristă și nefericită.

Toate cele mai sus zise sunt fapte reale, cari s'au petrecut în decursul anului 1923, la a cărui început aveam noi speranța fericită că în decursul lui ne vom apropia mai mult de pacea și de liniștea atât de mult dorită de fiecare om.

Dar ne-am înșelat amar.

Omenirea e încă tot plină de răni. A muncit un an întreg, ca la sfârșitul lui să culeagă roadele bogate din care avea speranța să se îmbrace, să se hrănească, să aibă un adăpost și o liniște. Dar când să ajungă să se bucure de fructele ostanelor sale, ce să vezi: O lume întreagă să zbate ca peștele pe uscat așteptându-și ceasul când să-și dea ultima suflare! Mame plângând de mila copiilor neavând cu ce-i îmbrăca și ce le da de mâncare, palide și pline de jale s'au urât de viață văzând mizeria atât a copiilor cât și a lor. Copii vagabonzi zdrențoși, murdari cari n'au nici un sprijin cutreerând străzile și cerșind doar își pot câștiga câte o bucată de pâine, ca să-și alunge foamea care-i mistuie de vii. Zeci și sute de invalizi de războiu prin toate orașele, cerșind ca o re-

compensă pentru că s'au luptat pentru tron și pentru patrie, și pentru neam. Sute de mii, ba și milioane de muncitori fără de lucru cari devin apoi hoți de toată specia din cauză că nu au cele trebuincioase vieții, pentru că capitalul s'a retras din circulație și industria nu mai funcționează normal.

În loc ca cu ajutorul capitalului imens al lumii să se pună în exploatare pământurile, pădurile, minele de tot felul, apele, gazele; în loc să se pregătească mijloacele de transport, atât pe apă cât și pe uscat, unde milioanele de muncitori fără de lucru și-ar putea câștiga pâinea de toate zilele atât a lor cât și pentru familie, în care caz ar înceta furturile, hoțiile, excrocheriile și jafurile de tot felul; în loc ca să se pregătească institute pentru copii orfani, invalizi și cerșetori, dintre cari foarte puțini sunt cari n'ar putea fi de vre-un folos și să nu cutreere străzile goi, murdari, în toiul iernii și să fie de privescături tuturor, și pe urmă să devie niște făcători de rele, să înființeze societăți de tot felul, trusturi, cari acaparează bunurile și bogățiile pământului pentru folosul câtorva. Se ridică catedrale, monumente, cari costă sute de milioane.

Cu astfel de pregătiri și cu un astfel de aspect intră omenirea în anul 1924, care oricum altfel s'ar putea numi, numai „An nou fericit” nu.

În fața acestor lucruri îngrozitoare, cu ce credință și cu ce speranță mai poate fi omenirea față de conducătorii ei de astăzi? Poate ea oare să mai aibă vre-o încredere în ordinea și organizația prezentă, că o va scăpa din halul și mizeria în care se află? De sigur nu! Poate ea să mai aibă încrederea că anul 1924 o să aducă mai multă bucurie și fericire decât anul trecut?

Iată întrebări cari dacă se vor judeca bine nime nu va putea răspunde afirmativ, fiindcă situația se prezintă într'un chip înspăimântător și fără nici o speranță.

Lumea este foarte încurcată cu afacerile ei comerciale, financiare și politice. Ea e îngropată în datorii. Marii financieri îi cer să se achite. Guvernatorii, ca să nu-și piardă cinstea și onoarea înaintea ei și să nu-și încalce contractele, pun pe popor dări și impozite grele, pe cari omenirea nu mai e în stare să le plătească,—și iată conflictul. Fiecare popor stă față în față cu guvernatorii săi. Astăzi fiecare vede că războiul nu a fost purtat pentru binele neamului omenesc, ci a fost o înșelăciune a lui Satan, care este

dușmanul lui Dumnezeu și al omului, și că acest război, ca și cele trecute, a fost purtat în numele lui Dumnezeu cu nedreptul, deoarece Dumnezeu nu e prietenul nedreptății și al nelegiuirii de care astăzi e plin pământul.

Omenirii i s'a promis, ca recompensă pentru război, **democrație** și **libertate**. Astăzi sunt pline temnițele cu acei cari își cer dreptul și răsplata pentru că au luptat pentru tron și patrie. Omenirea este încătușată în funiile absolutismului și geme sub sarcinile grele cari i se impun.

Cu atât amar în suflet să poate oare să se aștepte **un an nou fericit?** Nul în schimb însă acest foc va cloci în sufletul lumii până când să va găsi cineva ca să-l scormonească, și atunci **vai!** Să va aprinde și cu mare furie va arde cătușele și funiile comerciale, financiare și politice: toată ordinea socială prezentă în care omenirea stă prinsă și nu se poate folosi de drepturile și bunurile ei pe cari Dumnezeu i-le-a dăruit.

Deci un **an nou fericit**, atât timp cât la baza ordinei socială prezentă, nu va exista absoluta libertate, adevărata democrație, nefalsificată de politicieni, și până ce spiritul înfrățirii între popoare, limbi și neamuri, ba între oamenii de aceeași rasă, limbă, religie, nu va triumfa asupra spiritului rău de vrajbă, ceartă, dușmănie și ură, nu putem aștepta. Nu trebuie însă să desperăm. Trăim în pragul celei mai mari Ere a pământului. Să pregătește Iubileul omenirii. Și cu toate că omenirea să află în prezent în o situație acoperită de nori groși și întunecoși putem să ne ridicăm în sus capetele și să ne bucurăm, căci mântuirea noastră este aproape. (Luca 21:25-28) După acești nori întunecați, și iarnă grea, va răsări Soarele-Dreptății, care va reînsufleți și încălzi sufletul omenirii și va face să rodească fructele dreptății, ale iubirii și ale păcii. Intocmai după cum primăvara cu sezonul ei cald și razele dătătoare de viață ale soarelui fac să se desghețe pământul și să răsară iarba verde, să imugureze și să înflorească pomii, să cânte păsările și toată natura să se veselească și totul să fie o bucurie, așa va face Damnul Isus Christos, cu întreaga omenire, după ce va trece prin timpul de strâmtorare care este înaintea noastră.

Atunci nu va fi de lipsă să așteptăm o dată la care să ne felicităm cu un an nou fericit, pentru că fericirea va fi veșnică.

SPRE ALTE IDEALURI

NU se poate nega, că omenirea n'a avut până în prezent idealurile ei. Ba din contră, au abundat pe toate tărâmurile de activitate, idealuri cari de cari mai irealizabile. Se poate cu drept cuvânt afirma, că **idealul** este o necesitate organică a sufletului omenesc, care călăuzește pașii omenirii spre destine mai fericite și de cunoaștere mai profundă a realității umane. Căci dacă ne aruncăm ochii în trecut, constatăm imediat că toate sintezele mari au isvorit dintr'un zel de idealism. Cine alta, decât o concepție ideală despre viață a întronat în știință principiul lui Newton cu gravitația universală? Nu oare dintr'un exces de idealism a ars pe rug Galileo Galilei, murind cu inovația sa pe buze: „e pur si move!” Și nu o noțiune de idealism divin a condus pașii Mântuitorului pe Calvar și i-a sorbit ultimele Sale răsufări de viață omenescă?...

Aceasta în domeniul faptelor mari și eroice.

Pe câmpul manifestărilor artistice, tot idealul a condus la realizarea marilor opere de artă. Numai idealul artistic ține trează conștiința binelui făptuit și aduce după sine taina marelui creațiunii. Idealul călăuzește, definește, fortifică. Scopul propus trebuie atins. Și idealistul nu cunoaște limite și sacrificii, pentru atingerea țintei.

Idealistul e ca apa care sapă nocontenit rocile, până își croește drum. Și din picături se adună tramba de ape a unui râu mare care își încovoae ușor învăluririle printre pajști frumoase.

* * *

Astăzi omenirea se află într'o criză a idealismului. Răpită de vârtejul preocupărilor materialiste ea întoarce spatele oricărei manifestări de idealism și de pornire altruistă. În actualul ipostas omenirea este asemenea drumețului însetat care soarbe cu toată ființa sa, apa limpede a izvorului. Omenirea azi soarbe din plăcerile materiale ale vieții cu o voluptate păgână și respingătoare.

Este intrată în făgașul trivialității ca practică de viață.

Idealistii stau dezorientați și aruncați în lături. Ei mai înfloresc ici, coló, ca plante rari, dar timide și predispuse unei ofiliri pripite. Căci în timp ce tu cauți forma cea mai corectă a unui vers, îmbogățitul fără muncă te stropește cu noroiu din automobil! În timp ce tu idealist neprihănit te strecoari timid și rușinat de îmbrăcămintea ta săracă, mii de cucoane își plimbă vestmintele bogate dealungul trotoarelor ce forfotesc de îmbuibați!... În timp ce tu-ți porți nobilele tale gânduri într'o chiliuță strâmtă și neigienică, oameni de nimic își poartă dansul în palate somptuoase, înconjurați de toate bunătățile, ce le poate oferi o viață trecătoare.

Și în convenirile acestor sătui se ivesc discuții și despre tine, idealist nefericit și ești considerat ca o monedă veche și scoasă din uz. Ești considerat ca o mare inutilitate, tu care îți aprinsă scânteia învățaturii și a moralității!

* * *

Insă în natură ca și în lumea morală există o justiție imanentă. Totdeauna fapta rea și imorală se răzbună. Omenirea constatăm cu durere că se află pe făgașul drumului strâmb. Totuși trebuie un îndreptar. Și orice om îl are la îndemână: e

Biblia

În învățătura cărții sfinte idealistii vor găsi hrană sufletească în greaua sarcină ce și-au ales. Vor vedea în rândurile Bibliei mernicia acestei vieți și tăria dealului cinstit și moral.

Vor găsi sprijin.

Vor găsi mângăere.

Vor găsi speranță.

Și cu scârbă își vor întoarce privirile dela viața de nesăț, a celor ce cred că această viață este afla și omega.

Și vor urma cărările idealismului.

Marin Dinregat.

BIBLIA TRADUSĂ ÎN 700 LIMBI ȘI DIALECTE

DACĂ HOMER a fost tradus în vre-o două zeci de limbi și Shakespeare în aproape patru zeci, Biblia le-o ia cu mult înainte, căci Sfânta Scriptură n'a fost publicată în mai puțin de șapte sute de forme ale graiului omenesc.

Numai Societatea biblică engleză și străină a făcut ca evangheliile să apară în cinci-sute-cincizeci și opt de limbi și dialecte.

În anul 1913 ea a vândut 1.374.000 de biblii englezești, în timpul războiului vânzarea aceasta s'a ridicat la mai bine de două milioane pe an pentru anii 1914, 1915, 1916 și la vreo 1.750.000 pentru anii 1917 și 1918.

După o ușoară scădere a vânzării în 1919, 1920 și 1921 în anul 1922 s'au vândut cu 317 000 volume mai mult ca în 1921.

POËTULUI

Ce poete 'ți par suspecte întâmplările din viață?
 Taci și rabdă, toate astea's pulbere pe-un fir de ață.
 Lasă lumea să vorbească și să-ți spună cum o vrea,
 Tu o știi demult că dânsa e nemernică și rea.
 La 'nceput când intri'n dansu-i ca străin, toți te stimează,
 Dar pe urmă te cunoaște! ești banal și te sfidează.
 Inșă dacă știi problema cum s'o ei și s'o așezi
 Zi ca ei, aprobă totul și atuncea o să vezi.
 Cât de bine te primește și te trece'n al lor număr,
 Fără însă ca vreodată să încerci să salți din umăr...
 Nu căta să ai pretenții, cum că ști sau chiar că poți
 Cu-a ta minte, cu talentu-ți să le sufle 'n foc la toți.
 Ci din contra, las' să vadă din a tale operi, ei...
 C'ai putut să faci să iasă din cenușă, vii scânteii.
 Deci suspecte să nu-ți pară întâmplările din viață,
 Taci și rabdă, toate astea-s pulbere pe-un fir de ață.

Bârlad

V. B. Alcaza

RĂZBOIUL ȘI LUPTA PENTRU EXISTENȚĂ

SE SUSȚINE de mii, și ce e mai dureros, de multe ori de către spirite luminate, că războiul, omucidere în massă, e un factor de progres social, după cum lupta pentru existență între viețuitoarele mai inferioare de pe scara zoologică, e un factor precumpănitor în evoluție. Voi încerca, în rândurile de mai jos, să schițez, atât cât îmi poate permite un articol restrâns în cadrul unei reviste, ce înțeles are lupta pentru existență în studiul biologiei și că această luptă pentru existență între ființele din aceeași specie nu trebuie înțeleasă ca **luptă**, adică războiu pe viață și pe moarte.

Lupta pentru existență, în adevăratul larg înțeles al cuvântului, înseamnă o continuă reacțiune între organismul individului și mediul înconjurător, fie el fizic, biologic sau chimic. Această reacțiune, având o durată îndelungată, continuă, provoacă, în decursul timpului, organe particulare și speciale, adoptate la nevoile vieții.

Și'n acest scop să urmărim câteva cazuri:

1) Să luăm un melc, pe care cu toții l-am văzut și admirat în viață scoțând „coarne bourești”, când mai ales e rouă în abundență. Punându-l la uscăciune, se strânge în scoica sa, iar la gura scoicii fabrică un soi de pelițe fine, încât scoica pe de o parte și pielețile dela gura scoicii pe de alta, împiedcă evaporarea lichidelor acumulate și necesare nutrițiunii organismului. Același lucru se observă de altfel atunci când melcul e amenințat de vre-un dușman sau de vre-un pericol extern.

Toți acei cari privesc aceste manifesta-

țiuni ale melcului în viața lui animală, cu mai multă ușurință și superficialitate, vor găsi imediat explicarea existenței scoicii ca organ de apărare contra acelor animale ce au plăcerea de a-și face o hrană din carnea melcului; acei ce însă vor merge cu simțul de pătrundere mai departe, vor explica existența scoicii la melc ca un organism destinat în scopul luptei pentru existență, întru cât fiecare știe câte mijloace au celelalte animale pentru a-l scoate din scoica sa și că paserele îl mănâncă nu ciocul. Vedem dar că scoica melcului nu este numai o armă de apărare, ci este mai degrabă un organism făcut în scopul luptei pentru existență.

Un alt exemplu: Struțul și tovarășul său **Dromaderul**, acești doi copii ai nesfârșitelor pustiuri, au multe însușiri comune: picioare lungi terminate cu două degete lungi și late la fiecare picior, gâtul lung ce înlesnește ochilor să poată explora întinderile de surse de hrană, la distanțe remarcabile, au oare arme de apărare contra dușmanilor sau sunt mai mult mijloace de căutare și găsiră a hranei zilnice, de care sunt atât de lipsiți în acele întinderi fără margini?

Trecând dela regnul animal la regnul vegetal vom vedea aceeași adoptare a plantei la condițiunile mediului cosmic, uscăciune, sărurile de teren etc. Desigur că și mijloacele de apărare, nu sunt numai arme de apărare contra dușmanilor ci aduc și alte servicii vegetalului și numai în mod accesoriu slujesc ca mijloace de apărare.

Darwin, în grandioasa sa lucrare „Origina speciilor” afirmă că lupta pentru traiu e mai înverșunată între indivizii și varietățile de

aceleași specii, dar adaugă imediat că **lupta** nu trebuie înțeleasă corp la corp ci ca o inevitabilă concurență între indivizi pentru a-și asigura existența. Rezultatul acestei concurențe e faptul că indivizii mai slab înzestrați cu mijloacele de luptă pier și cei mai bine adaptați supraviețuiesc, cu alte cuvinte se **selectează**.

O specie de vite cornute, de exemplu, găsește hrană din belșug pe întinsul unei stepe, și nu e nevoie de nici un fel de luptă corp la corp, pentru stăpânirea terenului. Fiecare animal paște iarba pe care o apucă și dacă condițiunile rămân multă vreme favorabile, turma se înmulțește și se răspândește. Vin însă vremuri nefavorabile, erne excesiv de friguroase, și'n felul acesta mulți indivizi mor, iarna de frig, vara de sete, boli, paraziți etc., și astfel dacă condițiunile de viață se succed în acelaș fel ajunge cu timpul ca dintr'o turmă viguroasă să rămână mai degenerată. Concurența vitală nu s'a manifestat prin lupte, iar supraviețuirea unora nu înseamnă o victorie de luptă corp la corp asupra semenilor, ci mai mult o rezistență la împrejurări. Se poate întâmpla însă ca o parte din turmă să fi găsit o regiune mai adăpostită față de frigurile ernii și arșița soarelui și'n felul acesta a dat naștere unor descendenți mai viguroși. Înseamnă aceasta oare că „**cei mai apți**” au reușit în lupta pentru traiu? In ce a constat **aptitudinea**? Nu într'o simplă întâmplare? Sunt pe lângă aceasta câteva animale „**sociale**” la care se manifestă obiceiurile omenesti: furțișag, luptă individuală, adevărate războaie chiar între colonii diferite.

Și pentru ca exemplul să nu-l luăm de prea departe, să ne ntoarcem ochii către furnici. Acestea își fură una alteleia agoniseala și chiar larvele; cu toții știm că unele din aceste furnici își țin roabe, cucerite din furnicarele vecine și cu timpul duc o viață foarte comodă, ba ce-i mai mult,—ajung să nu mai poată mânca singure. Unica lor greutate în viață este capturarea roabelor pe care le exploatează apoi în folosul lor, și'n felul acesta se naște o aristocrație războinică.

Și dacă acum vom trece din lumea necuvântătoarelor la neamul omenesc, vom găsi războiul divinizat ca unicul factor de progres. Dacă istoria omenirii ar fi pus în adevărata valoare binefacerile epocilor de pace pe care le-a trăit omenirea, dacă s'ar face un bilanț al tuturor faptelor mari, morale și umanitare, ce au fost realizate în scurtele timpuri de pace pe care—spre rușinea noastră să mărturisim—au fost atât de rare, s'ar vedea că progres și perfecționare nu se poate face de cât în viața pașnică, în viața de reculegere sufletească și de muncă intensă pentru asigurarea existenței individuale și

familiale, care de altfel nu exclude de loc, viața națională. Dar războiul a existat și va exista întotdeauna (?) în omenire, deoarece i s'a dat înfățișarea unei fatalități biologice, ca un corolar necesar al luptei pentru traiu. Să vedem acum dacă într'adevăr războiul este o manifestare a luptei pentru traiu și dacă este un factor de progres în omenire.

La om lupta pentru existență se prezintă sub două fețe: lupta cu mediul înconjurător și lupta între semeni. Singurul organ care a luptat mai intens în viața omului este înconștat, creierul. Prin punerea lui în funcțiune, omul a reușit de multe ori să înlăture agenții fizici și chimici ai naturii și se poate mândri că a ajuns să stăpânească, în parte multe din forțele naturii. Dacă dela bucata de cremene cioplită am ajuns la telegrafia fără fir, dacă dela Canibalism am ajuns (?) la principiile evanghelice și la democrație, —așa principial cum se practică,—aceasta nu e opera războiului, ci a epocilor de pace și liniște socială pe care din când în când le-a avut omenirea. Războiul chiar atunci când e de lungă durată, e un accident în viața popoarelor, cu toate că un mare istoric și statistician a dovedit că fiecare zi a anului trebuie comemorată ca o zi în care vre-un popor a repurtat o victorie asupra unui alt popor. Războiul e un accident ca și foametea și cataclismele sismice, e ca și ernile geroase pentru animale, e urmat de o sleire a voințelor, de o excesivă mortalitate, de o reală degenerare pentru una sau două generații. Binefacerile războiului pe care atâta le cântă apologiștii acestei crime în massă, nu sunt decât efectele contrastului între epocile de pace și prosperitate, care urmează neapărat după omucidere; dacă am compara însă cu ce a „contribuit războaiele în mersul ascendent al omenirii, cu ceace a contribuit religia lui Christos, religia păcii și a iubirei între oameni; dacă am compara rezultatele luptei pentru traiu în sens biologic cu rezultatele luptei între semeni, atunci am putea spune cu toată dreptatea: războiul e o formă accidentală a luptei pentru traiu și ca orice accident nu poate fi un factor de perfecționare, nici organică și nici socială.”

Când popoarele încep și poartă războiul, nu fac acest lucru decât mânați de dorul de a suprima din calea ambițiilor lor, adversari cari tot atât de bine ar putea fi doborâți prin mijloace cinstite și oneste, muncă și perseverență, fără a avea nevoie de jertfe omenesti.

Dar problema războaielor e prea vastă pentru a putea fi îngrădită în cadrele unui articol, și termin cu credința că am adus câteva argumente hotărâtoare în susținerea ideii că: războaiele sunt accidente în viața omului și că nu pot contribui la evoluția accidentală a omenirii.

T. A.

INGRATITUDINE

„Cel ce încunună anul cu bunurile Tale“.—Psalm 65:12

NU CETITORULE, articolul de față nu este religios. Citatul de mai sus este din Biblie, adevărat, dar el s'ar potrivi în gura ori cărui om cu judecată sănătoasă și cu oarecare simțământ de recunoștință și sens de logică și rațiune.

Astăzi acestea lipsesc aproape cu desăvârșire majorității oamenilor, și mai ales față de Creator care-și împarte în fiecare an bunurile sale asupra pământului. În timpurile vechi oamenii erau mai recunoscători și apreciau mai mult bunurile și purtarea de grijă a Creatorului. Noi astăzi am degenerat mult de la aceasta. În noi s'a infiltrat ideea unui Univers-mașină, care să tot învârtă de la sine fără cărmăciul sau conducător și ne satisfacem cunoștința că o mașină oarbă, fără simț, sau alte calități, n'are nevoie de recunoștințele noastre.

Procedând de la această convingere, noi o luăm de

capul nostru și nu ne simțim îndatorați față de nimeni cu nimic.

* * *

Regele David, ca un adânc admirator al naturei, nu atribuie mecanismul intricat al Universului unei întâmplări, sau conducerea lui unei forțe oarbe, ci le atribuie cu o logică și rațiune ce s'ar potrivi pe capul fiecărui om de știință—unui inteligent suprem Creator—ca „lucrul degetelor lui Dumnezeu“.—Psalm 8:4; 19:2.

Procedând de la această constatare adevărată, el atribuie acestui Creator bunurile pământești. El înnumără aceste bunătăți, spunând :

- 1) „Cercetezi pământul și-l adapi,
- 2) „Il umpli de avuții,
- 3) „Pregătești grâul lor,
- 4) „Brazdele sale le adapi,

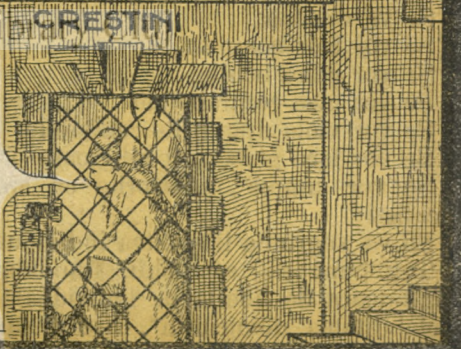
NEASCĂ LA ANUL NOU

Suntem multumiti este
 cazul cel mai conforta-
 bil ce ni-l poate ofera
 Societatea deazi a pă-
 rădelegilor în mijlo-
 cul căreia ne am
 născut prea de vre-
 me. Salutăm anul
 1924 ca un an mai
 aproape de ziua noas-
 tră.

PALATUL INCORIGIBILOR

Satana nu mai suferă nici o predicare
 a evangheliei lui Christos, în imperiul
 său, și de aceea suntem aici. Noi ținem
 locul pungașilor, hoților, escrochilor, și
 a tuturor călcătorilor de lege, cari să
 resfață în rele și să bucură că închiso-
 rile nu-i mai încap. Salutăm anul 1924
 ca un an mai aproape de timpul când
 pe pământ va domni Christos, pentru
 complecta detronare a răului și instaura-
 rea binelui și a libertății desăvârșite.

- 5) „Bulgării săi îi netezești, cu ploaie îi înmoi,
- 6) „Binecuvintezi fructele sale,
- 7) „Dăra carului Tău stropește grăsime,
- 8) „Stropești pășunile pustiului,
- 9) „Impodobesti colinele,
- 10) „Câmpiile le îmbraci cu turme,
- 11) „Văile cu grâu le înveselești; toate se mândresc cântă“. — Psalm 65 : 10-14.

Aceste sunt numai câteva din bunătățile Creatorului, dar afară de aceste sunt mii și mii altele pe care noi le îmbrăcăm în fiecare an, în fiecare zi, în fiecare ceas, fără însă să ne arătăm câtuși de puțin apreciatori și recunoscători față de Dătător.

* * *

Ne-am depărtat atât de mult de omul cel dintâi, și de Dumnezeu, încât simțul grațitudinii este cu desăvârșire șters din noi, iar ce a mai rămas, nu este decât egoism învârtoșat : grațitudine pentru sine—fiecare se admiră pe sine, își atribuie meritele proprii tot progresul, toate bunurile vieții la care a ajuns.

Fiecare națiune crede și admiră meritele proprii, dejosind pe altele cât se poate de mult. Orice progres, orice succes se atribuie zeilor acelei națiuni—politicianilor. Orice eliberare de sub juguri vechi, să atribuie tunului, abundenței granatelor și dibăciei genilor militari. În orice aranjare nouă pe pământ, Dumnezeu este lăsat afară din calculele lor. Limbajul inimei lor este : „Dumnezeu, dacă există așa ceva, este Dumnezeu în cer; dar pe pământ suntem noi dumnezei“.

Socotindu-se astfel atotputernici pe pământ, și crezând în dumnezeirea lor pământească, operează orbește la distrugerea unui altuia, la încătușarea unui altuia, la înăbușirea drepturilor și libertăților celor mici și slabi. Ca rezultat al acestei domnii avem toate relele : vărsări de sânge, războaie, răsvrățiri sociale, revoluții, nemulțumiri sociale de sute de feluri, și în multe părți ale pământului domnește anarhia, foamea, ciurma și o mulțime de alte boale și rele ale unei societăți care a detronat pe Dumnezeu, pe Creator, și în locul lui a ridicat zei de lut (sânge și carne), vii și morți.

La sfârșitul anului în loc ca oamenii să-și întoarcă privirile spre cer, spre Creator, spre dătorul tuturor darurilor, să-și examineze conștiința, starea sufletească, purtarea din cursul anului trecut, să facă o socoteală de venit și pierdere, și să tragă un bilanț, care să le servească ca călăuză pentru anul viitor, își întorc privirile spre Iad, spre cărciume—fie de speța ordinară cum e pe la sate, sau saloanele somptuoase ale elitei dela orașe—și acolo admiră pe *Distrugător*, își întunecă conștiința și să felicitează că în anul trecut opera de jaf, de minciuni—cu cari au acoperit multe păcate și mișelii—opera de asuprire și de strivire a celor slabi și mici, de încălcarea libertății publice și private, a răpirii drepturilor altora, a falsificării democrației, etc. etc, le-a mers admirabil de bine!

Aceasta a fost caracteristica și viața anului 1923, iar eliseul alăturat ilustrează situația așa cum ea să prezinta la încheierea lui.

* * *

PROGRAMUL PE 1924

Programul pentru anul 1924 s'a și pregătit, încă din seara Anului Nou, prevăzând următoarea ordine de zi, care va fi aceeași pentru fie care zi din an:

Se va ucide
Se va asasina
Se vor face comploturi
Se vor pune bombe
Se vor face contrabande
Se vor viola drepturile cetățenilor
Se vor face persecuții religioase
Se vor umple închisorile cu creștini și cu idealisti

Se va sugruma libertatea individuală
Toți pungășii, escrochii, fraudulatori, etc. se vor bucura de libertatea individuală și de „înviolabilitatea domiciliului“, care le sunt garantate prin constituție.

Se vor călca în picioare legile cari ori cât de rele și imperfecte ar fi, sunt mai bune decât anarhia
Se vor face fraude

Se vor face furturi în valoare de milioane de lei
Se vor publica prin ziare și reviste, cele mai scandaloase batjocuri unii asupra altora

Se vor mușca și certa politicieni și capii partidelor, în modul cel mai scandalos

Se vor urca prețurile

Vor fi incendiuri

Vor fi accidente pe căile ferate

Se vor face greve

Se vor produce ciocniri și lupte de moarte între capital și muncă între patroni și muncitori

Se vor schimba guverne și aristocrații

Se vor înmulți oamenii fără lucru

Se vor inventa mașini tot mai infernale și mai îngrozitoare pentru stingerea vieții oamenilor

Se vor perinda zeci de miniștri și președinți la conducerea maselor ignorante

Se vor face terorizări și furturi de urne

Se vor face agitații prosemite și antisemite, ale căror victime nu vor fi numai jidanii ci și toate elementele democratice, toți acei cari nu sunt nici la una nici la cealaltă din aceste două extremități

Renumele țării noastre va mai scădea

Leul se va prăvăli mai spre vale

Se vor înmulți cărciumele

Se vor înmulți femeile de stradă

Se vor închide adunările creștine unde se predică Christos

„Minciuna să va pune în cumpănă și nedreptatea în linie“

„Minciunile vor inunda locul de scăpare al adevărului“, iar cei cari îl vor susține vor inunda închisorile“ [Vezi Isaia 26:17]

Bașiișul va continua ca și anul trecut

Spre înlăturarea crizei de numerar se vor tipări câteva miliarde în bancnote false, de câte 500 și 1000 Lei, spre binele cetățenilor

Se vor produce lupte, certe, procese pe chestia dintre proprietari și chiriași

Se vor mai înființa câteva fabrici de spirit, cu căldări de cultură alcoolică

Câteva trenuri vor preda pasagerii pe mâna Sfântului Petru

Numărul învățătorilor și profesorilor va scădea din cauza mijloacelor reduse de trai

Analfabeții se vor mai înmulți

Fabricile de hârtie de dragul cultivei la noi, vor mai ridica nițel prețurile cel puțin cu 100%

Se vor mai ridica impozitele, directe și indirecte, pentru ameliorarea traiului și eftinirea vieții

Tariful poștal, telegrafic, telefonic, tutunul, etc. se vor urca și ele, pentru a iniția pe celelalte hiene

Vre-o două sau trei valute vor eși din uz

Diplomații țării vor ține câteva duzine de conferințe internaționale la masa verde, la cea roșie, albă, neagră, albastră, galbenă etc. pentru a încheia și deschia câteva „păci“ pe hârtie, prevăzute cu toate iscăliturile reglementare

Financiarii vor conduce politica lumii și în anul acesta ca și în oricare din cei nouă trecuți

Câteva milioane de copii și oameni vor muri de foame și anul acesta

Scarlatina, tuberculoza, și boalele venerice vor culege cota lor cuvenită.

* * *

În lista premergătoare se includ numai cele prevăzute dar de bună seamă că o mulțime din cele *neprevăzute* încă se vor întâmpla tot în anul acesta. Iar la 31 Decembrie opereta se va termina cu un bal (de fapt un hal) ca și anul trecut.

Noi dorim din inimă venirea domniei lui Christos care să pună capăt acestor crime și să învețe pe oameni minte.

ALCOOLISMUL

MOTTO: „Răul are aripi și binele merge schiopătând.” — *Volltaire*

AR FI timpul cred, că în mijlocul atâtor probleme de care este agitată societatea noastră actuală, să ne punem la urmă și întrebarea, destul de firească de altfel: Care este cauza că atâtea milioane de oameni de pe întreaga scoară a pământului întrebunțează zilnic o dosă din ce în ce mai mare de alcool, de diferite narcotice, acolo unde alcoolul nu este atât de cunoscut?

Cum se explică faptul că în chiar societatea așa zisă cultă—care mai mult sau mai puțin—e conștientă de îngrozitoarele ravagii pe care le face acest „flagel”, se întrebunțează o cantitate destul de însemnată de alcool sub diferite forme și etichete: licheruri, șampanii etc.

De unde se naște nevoia ce o simt oamenii de a se prăvăli de bună voie într-o stare de beție?

S'a întâmplat fiecăruia în viață, că în mod accidental să fi întrebat pe acel om, ce l'a îndemnat întâia dată să întrebunțeze băuturi alcoolice, și aproape toți oamenii au același răspuns stereotip:

Beau și eu să mai uit din necazuri și să mai prind inimă! Și mă mir de ce n'aș bea când toată lumea face la fel! Dar mai toți oamenii dau acest răspuns bazați pe diferite erezii acreditate de alții că alcoolul într-o măsură oarecare face bine organismului, dă poftă de mâncare, accelerează bătăile inimii, dă puteri. Și țin mult la acest copilăresc argument al lor, fără ca să-și dea socoteală că acțiunea alcoolului e cu totul contrară celor susținute de ei.

În primul rând alcoolul are darul de a excita într-o măsură oarecare facultățile intelectuale ale omului de a-l face mai vioiu, mai guraliv. Cu toate acestea activitatea lui de a doua zi va fi redusă la jumătate, întrucât sistemul nervos în timpul beției fiind cu totul atâțat, are nevoie de un îndelungat timp pentru a se restabili și a reveni la normal. Se vede clar deci, că puterea lucrativă a omului s'a redus mult și că excitarea nervoasă i-a redus rezultatul muncii în loc să i-l majoreze.

Ravagiile alcoolismului sunt atât de întinse încât produce cu mult mai multe victime omenești decât cele mai îngrozitoare războaie dintre popoare și cele mai secerătoare epidemii.

Și cu toate că oamenii cunosc aceste lucruri cu toate că întreaga lume e convinsă de relele ce decurg din întrebunțarea abusivă, date statistice s'a constatat că de unde în anul 1919 producția fabricatelor spirtoase în țara noastră era de 4 milioane de litri, s'a ajuns în anul 1921/922 la enorma cantitate de 13,750,000 litri de diferite băuturi spir-

toase fabricate. E un salt de aproape 10 milioane de litri, pe când stagnăm sau regresăm în alte ramuri de activitate industrială, unde am avea absolută nevoie de un progres.

Pe lângă aceasta cu enorma cantitate de cereale întrebunțată la fabricarea acestor fabuloase cantități de spirtoase, câte femei văduve și câți orfani rămași de pe urma groaznicului războiu nu s'ar fi putut hrăni!

Sute de mii de brațe imobilizate în fabricile de spirt ar fi putut cred, cu mult mai mult folos, să fi lucrat în alte ramuri industriale care ne-ar da azi posibilitate să avem o viață materială mai ușoară.

Ultimile date statistice arată cu fidelitate că avem un număr împătrit de cârciumi față de numărul prevăzut de lege, cu alte cuvinte avem o cârciumă la 125 de locuitori în loc de o cârciumă la 500 locuitori. Și cu toată producția „**infloritoare**” de băuturi spirtoase în țara noastră, s'a importat din străinătate încă 1,355,000 kg. de diferite băuturi pentru suma de lei 17 milioane, ca și cum răul nostru intern n'ar fi suficient.

Populația noastră, care după cum vedem consumă o cantitate destul de frumoasă de alcool fabricat, ne mai punând la socoteală marea noastră producție de vinuri, care toată se consumă fără a se exporta mai nimic, a ajuns astăzi să fie mâncată de toate viciile și păcatele, fără ca acei care sunt chemați a lua măsuri de îndreptare să ia vre-o atitudine.

Din cauza abuzului de alcool, criminalitatea a crescut înspăimântător în ultimii ani încât după o statistică recentă numărul crimelor a fost în 1920 față de 1914 cu 110% adică mai mult decât dublu. Și vom vedea că numărul crimelor s'a majorat mai cu seamă acolo unde se întrebunțează mai mult alcool, sub orice formă ar fi el.

Ar fi timpul cred, că mințile luminate, oamenii conștienți de marea prăpastie care se deschide în fața popoarelor prin infiltrarea viciului alcoolismului în toate straturile sociale, să găsească modalitatea diminuării numărului alcoolicilor, și prin diferite mijloace să cheme la conștiință și marea masă a popoarelor.

Un vechiu proverb românesc spune că: **cel care nu vrea când poate, nu va mai putea când va voi.** Și cred că din experiența englezilor n'ar fi rău să tragem și noi învățături. E necesar deci să se arate întregului popor că dacă vom mai dăinui mult pe calea apucată, va fi prea târzie îndreptarea.

Revenind acuma la prima întrebare din introducerea acestui articol, trebuie ca în primul loc să fim pe deplin înțeleși că omul

are în sine două ființe cu totul deosebite: una spirituală, sufletească, luminată și cugețătoare, iar cealaltă oarbă și senzuală, care mănâncă, bea se odihnește, doarme și se mișcă întocmai ca o mașină automată pusă în mișcare pe un timp determinat. Toate acțiunile omului însă, care nu sunt în concordanță, cu eul lui moral, cu conștiința lui, îi provoacă anumite dureri sufletești cari cu timpul în stare normală fiind îi devin cu totul insuportabile. Și pentru că eul lui spiritual nu-i dă răgaz nici odată, pentru că în totdeauna îi apare ca un judecător imparțial și sever omul caută să scape de această obsesiune, caută să întunece vocea conștiinței în diferite narcotice. Și deoarece cel mai la îndemână azi pe scoarța pământului este tutunul se apucă de fumat, dar aceasta având o acțiune lentă și slabă, caută cu alt narcotic mai puternic și mai momentan și acesta este alcoolul. În timpul însă cât se găsește sub puterea acestei otrave, face alte fapte care în stare de conștiință nu le-ar face, când se trezește după orgie, se apucă

din nou de bătut și'n felul acesta vine vaiul, patima care pune stăpânirea pe om. Omul însă nu se mulțumește că bea numai el, dar caută în totdeauna să-și formeze tovarăși de beție, care vor perpetua și înmulți la infinit numărul. Căutând de cele mai multe ori să imite pe aproapele său, s'a introdus cu timpul întrebuițarea alcoolului și'n pătura cultă a societății sub diferite forme de „băuturi fine.“

Diferitele state în tendința lor de îndreptare a moravurilor au prohibit întrebuițarea alcoolului pe teritoriul lor, totuși legile au fost prea slabe ca să aibă vre-un efect binefăcător. Intelectualitatea omenirii chiar dacă nu se dedă la o întrebuițare excesivă a alcoolului, cu toate acestea sunt mulți care întrebuițază zilnic alcool, cu toate că sunt conștienți de relele ce rezultă.

Ar trebui ca exemplele frumoase să plece tocmai dela ei, că spre ei sunt îndreptate privirile marelui mase a popoarelor,—și numai pătura cultă poate întreprinde marea operă socială de regenerare omenească.

CHRISTOS ȘI BISERICILE

„Dar Fiul Omului când va fi venit găsi-va el oare credință pe pământ?“—Luca 18:8.

CÂND ținem seamă de scopul mărturisit al aproape fiecărei din cele 600 de secte creștinești, cari pretind că menirea lor pe pământ e să convertească lumea la Christos, să stabilească împărăția lui pe pământ iar când Christos va veni să-i bată pe umăr și să le zică: Imi pare bine, și vă felicit de atâta muncă depusă pentru mine și împărăția mea, acum intrați voi toți cei care v'ați ostenit pentru mine în fericirea veșnică, în fața acestora declarația de mai sus a Domnului nostru, pare o adevărată ironie, și așa este, la adresa acelor cari au astfel de planuri pentru Dumnezeu. În loc ca Domnul să aștepte că la întoarcerea sa să afle lumea pocăită, sau întoarsă către Dumnezeu, clară pe față, și bine știind doar cum va fi dinainte, că lumea nu numai că nu va fi întoarsă, dar să întrebă dacă se va mai găsi vreo rămășiță de credință pe pământ.

Constatarea Domnului este un fapt adevărat, dar trist pentru noi. Creștinismul de astăzi numără în rândurile sale peste 530,000,000 de aderenți, un milion și jumătate de preoți, și tot cam atâtea biserici. Dar să nu ne grăbim a conchide din aceasta că încă două treimi și lumea va fi învinsă pentru Christos. Căci faptele vorbesc mai puternic decât cuvintele. Pământul are astăzi cam 1.650,000,000 locuitori. Din aceștia, acum o sută de ani, 1,200,000,000, erau creștini, deci nu trebuiau încă decât 450,000,000 și lumea era toată „creștină“, și Christos putea veni pentru a doua oară. Ar fi fost firesc, nu-i așa,

ca în cei 100 de ani trecuți Creștinismul să mai fie scăpat din împărăția lui Satana — ca să ne folosim de expresia lor — dacă nu mai mult barem încă 100,000,000 pentru împărăția lui Christos, și deci numărul să crească. Însă ce să vezi. În cei 100 de ani trecuți, Creștinismul a pierdut în loc să câștige. Din cei un miliard și două sute de milioane de acum o sută de ani azi nu mai are decât cam cinci sute treizeci de milioane și aceștia o bună parte din ei numai „înscriși“. Deci o pierdere de 630,000,000. După această rată încă o sută de ani și Satana va lua deplină stăpânire peste pământ, iar Christos va putea să se uite în împărăția celui Rău numai dela graniță. În toate aparențele Christos pierde și se retrage pe toate fronturile din fața oștirii celui din Iad.

Odată retragerea începută, ea se va produce repede. Deja de pe acum nu mai permite Satana în împărăția sa să se facă propagandă pentru Christos, socotindu-se anticipat suveran deplin al acestei lumi, pe care are să o i-a în stăpânire încurând.

Ați auzit voi, iubiți cetitori, fapte ca și acele, că Evanghelia lui Isus Christos, da, „Evanghelia Impărăției“ Lui, despre care El a spus, că „să va predica la toate popoarele spre mărturie și atunci va veni sfârșitul“ (Vezi Matei 24:14), ați auzit voi de ordine ca și acelea — venite dela autorități înalte — care interzic cu desăvârșire orice propagandă pentru Christos că El are să fie cu timpul domnitorul acestei lumi? Orică știți orică

nu, dar ele există! Există ordine care opresc orice mențiune despre a doua venire a lui Christos pe pământ! Ați auzit așa ceva!? Repetăm cu durere — există ordine cari opresc întrunirile unde să studiază și învață Evanghelia lui Isus Christos, în vreme ce templele celui Rău — cărciumele — mișună de lume, și mai ales duminecile, când lumea are timp să ploconească în templele Diavolului, iar proprietarii acestor temple să îmbogățesc peste noapte sub directa supraveghere și cu autorizațiunea specială a acelorși autorități cari interzic Evanghelia lui Christos.

Vă este de mirare, că Christos pierde? Nu domnilor, nu poate să fie de mirare nimănui. Autoritățile cari opresc Evanghelia lui Isus Christos, opresc întrunirile religioase, a celor cari propagă acea Evanghelie, cred de bună seamă că lovesc în așa zișii „pocăiți”, pe cari îi socot de cine știe ce oameni primejdioși. Nu, ele nu lovesc în „pocăiți”, cari sunt oameni fără nici o însemnătate sau vreun rol de care lumea să ție astăzi seamă, nici ca număr nici ca forță, ci lovesc direct în interesele lui Isus Christos. Așa zișii pocăiți n'au nimic ce pierde dacă nu vor predica Evanghelia lui Christos, nici ce câștiga — din punct de vedere material — dacă o vor face. În afară de răsplata care li e promisă dela Domnul pentru viața viitoare, ceea ce ei câștigă acuma este numai disprețul, batjocura, și înfruntările unei lumi departe de Dumnezeu și Christos, precum și închisorile și bătăile stăpânilor de azi.

Autoritățile cari opresc Evanghelia — predicarea ei, propagarea ei, și întrunirile pentru studierea ei — să opun în mod fățiș lui Christos și intereselor împărăției Sale. Toate guvernământele națiunilor creștine să socot o parte din așa zisa împărăție a lui Christos de astăzi pe pământ. Cred ele că oprind Evanghelia lui Isus Christos, și pe aceia cari o propagă, ele servesc interesele aceluia pe care îl socot astfel ca supremul lor Rege?

Scripturile declară că „ce va fi sămănat un om aceia va și secera”. Biblia să oprește, vestirea lui Christos ca viitorul Rege al pământului care va aduce viața veșnică și fericire omenirei, să oprește, propagarea și învățarea principiilor Lui să oprește, cei cari îndrăznesc să vorbească despre El să expun închisorei, bătăilor, etc.; și atunci mai este de mirare că Creștinismul într'un singur veac pierde peste o jumătate de miliard de aderenți? Este vre-o mirare că ne aflăm în halul în care ne aflăm, moralmente? Nici decum! Sunt fructele firești ale seminței sămănate.

Să va zice: Avem biserici, avem preoți; aceștia sunt cei indicați să propage pe Christos și Biblia, ca și aceia cărora Statul le îngăduie mari favoruri și cheltuește sume

enorme de bani cu ei tocmai în acest scop. Foarte bine!

Ei, și dacă n'o fac!?

Cei cari cred astfel, își vor fi având motivele de ce o fac, pe cari noi nu ne socotim îndreptățiți să le întrebăm. Noi numai remarcăm că Christos și Evanghelia Sa n'a fost intenționată de El ca să fie predicată de către statele și guvernamentele lumii aceștea. El n'a fost un preot autorizat al Imperiului Roman, nici n'a îndemnat pe urmașii Săi să devie ca atari. El a fost trimisul lui Dumnezeu pe pământ. El a predicat timp de trei ani și jumătate vestea lui Dumnezeu. Bisericile de atunci l-au urit. L-au acuzat înaintea autorităților că este contra Cesarului, predicându-se pe sine Rege. Autoritățile Romane au încuviințat omorîrea lui. Aceiași lucru s'a întâmplat dealungul veacului creștinesc, cu urmașii Lui.

Aceia cari au fost autorizari de stat au predicat politica statului respectiv, și au fost laudați, onorați și aplaudați. Aceia cari au predicat pe Christos și Evanghelia Impărăției Sale, numai din iubire și cu privire la răsplata viitoare și fără nici un sprijin sau ajutor din partea stăpânilor lumesti, au fost urțiți batjocoriți, persecutați și omoriți. De bună seamă între politica statelor și Evanghelia lui Isus Christos exista oarecare deosebire, și una „hăt” mare. Și Isus a fost acela care a spus: „Nu puteți servi la doi domni deodată, și să mulțumiți pe amândoi” — când interesele acestora sunt opuse. Interesul lui Christos este acela de a veni să domnească El pe pământ, cât de curând; iar interesele stăpânilor politice sunt de a domni ei în veci pe pământ, fără Christos.

Inchipuiți-vă, că Domnul Isus Christos ar veni astăzi pe pământ, ca și acum aproape 2000 de ani, și ar umbla dela o biserică la alta, sau dela un Minister la altul, presupunând că El nu s'ar descoperi cine este, El le-ar găsi pe toate închise cu zăvoare față de dânsul. Iar dacă ar face multă gălăgie, s'ar trezi în ocnă! Dar Christos nu va veni în acest fel, ci în altul. El însă a trimes pe urmașii Săi să-i predice Evanghelia și Impărăția, până atunci, adecă până va veni, și le-a zis: „Cine vă primește pe voi pe mine mă primește, și cine mă primește pe mine primește pe care m'a trimis pe mine. Și cine va fi adăpat în nume de ucenic pe unul dintre acești mici numai cu un păhar de apă rece, adevăr zic vouă, nu-și va perde plata sa.” (Matei 10:40, 42) „Cine ascultă de voi de mine ascultă, și cine vă desprețuește pe voi pe mine mă desprețuește; iar cine mă desprețuește pe mine desprețuește pe cel care m'a trimis pe mine.” — Luca 10:16.

Tot timpul vârstei Creștine urmașii lui Isus, cari au încercat să-i predice Evanghelia și Impărăția au găsit ușile încuiate în fața

lor, atât a bisericilor oficiale cât și a autorităților. Vestea lor n'a fost ascultată, ci au fost totdeauna disprețuiți, batjocuriți, închiși și omoriți. Lumea nu a dorit să audă despre Isus. Acelaș lucru să întâmplă și astăzi. Isus prevăzând înainte cum va fi, a zis: „Dacă lumea vă urește pe voi, cunoașteți că m'a urît mai întâiu pe mine decât pe voi. Dacă ați fi din lume, lumea ar iubi ce este al său; dar pentru că nu sunteți din lume, ci eu v'am ales mie din lume, de aceea lumea vă urește. Aduceți-vă aminte de cuvântul pe care vi l'am zis: nu este slugă mai mare decât stăpânul său. Dacă m'au prigonit pe mine, și pe voi vă vor prigoni. Dacă au păzit cuvântul meu, și pe al vostru îl vor păzi. Dar toate acestea le vor face vouă din pricina numelui meu, pentru că nu știu pe cel care m'a trimis.” — Ioan 15:18-21.

Intre preoții de astăzi, ca și în toate timpurile, să găsem unii dintre cei mai de valoare oameni, de cea mai înaltă morală, și cari predică pe Christos și interesele Sale din convingere și în toată sinceritatea. Nu se poate tăgădui însă, că între ei, ca și în oricare altă corporațiune omenească, nedesăvârșită, se găsem uscături. Autoritățile, când i-au măsuri contra propagării Bibliei și a acelor cari vestesc pe Christos și Împărăția Lui, ei nu fac alta decât să protejeze pe cei din urmă, adică pe aceia cari nu-și fac datoria față de Christos și Biblie. Preoții cinștiți și sinceri n'au nevoie de ajutorul autorităților, și nici nu-l cer. Ei au ajutorul lui Dumnezeu, ajutorul care-l dă Christos acelor care-i servesc cu inimă întreagă; au Biblia pe care o studiază și pe care o cunosc — aceasta este și trebuie să le fie singura și ultima lor autoritate.

Autoritățile civile n'au ce căuta în biserică, în casele de rugăciuni, sau oriunde unde să predică Christos și Evanghelia Împărăției Sale. Amestecându-se, să pun în serviciul celui Rău, și în contra lui Dumnezeu și a lui Christos. Religia adevărată n'are nimic cu statul, și nici statul nimic cu religia, afară numai dacă vrea să o prigonească sau să o lase liberă. Acele State cari au lăsat religia liberă, au trăit mai mult; iar acele cari au căutat să facă din ea o politică și să prigonească și să oprească pe toți aceia cari nu s'au putut uni cu această politică, au perit mai de vreme. Satana este un șarlatan și viclean mare. Pe aceia cari să pun în serviciul lui, după ce i-a folosit la îndeplinirea scopurilor sale meschine, îi doboară și-i duce la peire. Opera lui este distructivă și nu constructivă. A lui Christos este numai constructivă și inobilează pe toți aceia cari să pun în serviciul ei.

De aceea, noi atragem atenția tuturor, că Acela care a zis—„Și cine va fi adăpat în nume de ucenic pe unul dintre acești mici

ai mei numai cu un păhar de apă rece, adevăr zic vouă, că nu-și va perde plata sa”, tot acela Isus a declarat: „Iar cine va fi smintea unuia din acești mici care cred în mine, mai de folos îi este să-și atârne de gâtul lui o piatră de moară și să fie afundat în adâncul mării.” Luați mai bine sfatul înțelept a lui Gamaliel, care a spus acelor cari căutau să oprească pe Apostoli de a vesti pe Christos și Evanghelia Împărăției Sale, următoarele: „Stați departe de acești oameni, și lăsați-i, pentru că dacă hotărîrea aceasta sau lucrul acesta este de la oameni, se va desființa; iar dacă este de la Dumnezeu, voi nu-i putea nimici; stați dar departe ca nu cumva să fiți și luptători împotriva lui Dumnezeu.”—Fapte 6:37-39.

În ce privește cuvintele lui Isus dela începutul acestui articol, că la a doua Sa venire aproape nu va găsi-credință pe pământ, să constată că ele sunt adevărate. În vreme ce astăzi dănuiesc mii și mii de credințe, toate deosebite și contrazicătoare în sine și întreolaltă, credința adevărată, credința despre care Apostolul Iuda (vers 3) spunea—„să luptați pentru credința dată sfinților o singură dată”, această credință lipsește aproape cu desăvârșire de pe pământ. Spre convingere luați o Biblie în mână și cetiți, și apoi comparați fiecare pasaj cetit din Noul Testament cu cele ce credeți, și vă veți convinge numai decât întrucât credința voastră corespunde cu cele ce a învățat Christos și Apostolii. Vă va fi o surprindere! Lucru cert, că viața și praxa de astăzi a Creștinismului nu corespunde cu învățăturile lui Christos. Iar Christos a declarat—„Veți fi ucenicii mei într'adevăr dacă veți face toate câte vă zic”, iar altcum nu. Sf. Pavel a declarat: „Dacă cineva nu are spiritul lui Christos (învățăturile, credința și puterea Sa într'însul), acela nu este al Lui.” (Romani 8:9) Întrebați-vă, câți dintre cele 530,000,000 de creștini pot spune cu adevărat că au spiritul lui Christos, și că manifestă acest spirit în toate purtările și umblările lor, de toate zilele? Cineva sau este creștin sau nu este. În amândouă stările nu poate fi nime. „Nu știți voi că cui vă înfățișați pe voi înșivă robi spre ascultare, robi sunteți ai aceluia de care ascultați, fie ai păcatului spre moarte, fie ai ascultării spre îndreptățire?” Cei mai mulți oameni sunt robi lor însuși, trupului lor și plăcerilor acestuia, căci de el ascultă. Alții sunt robi îmbrăcăminteii luxoase, alții băuturii, etc. etc. plus că toți sunt robi influenței lui Satana fiindcă să feresc ca de foc de Biblie ca nu cumva să ajungă sub influența lui Christos, și astfel să nu mai poată îndeplini toate porțile trupului—să devie creștini adevărați și nu numai cu numele.

Fac o mare greșală aceia cari cred că mernirea lor este să pocăiască toată lumea, și

numai după aceea va veni Christos. Christos vine înainte de pocăirea lumii, și tocmai cu scopul de a o întoarce la Dumnezeu; nu însă de a o băga sau împărți între cele 600 de secte diferite și contrazicătoare. Sectele și credințele de astăzi sunt o piedică în calea cunoașterii Dumnezeului adevărat și a Planului Său mareț pentru mântuirea lumii. De aceea, în loc ca Christos. Ia a doua Sa venire, să le bată pe umăr și să le laude pentru lucrarea săvârșită în numele Său, le va bate peste picioare și le va mătura pe toate de pe fața pământului, liberând omenirea de robia lor. Prin Cartea Apocalipsului—ultima

Sa descoperire și veste către credincioșii Săi după preamărire—El le declară pe sectele de astăzi Babilon, ce înseamnă **confuzie**, rătăcire, zăpăceală. „Nu ori cine care'mi zice mie: Doamne, Doamne, va intra în împărăția cerurilor, ci care face voia Tatălui meu care este în ceruri. Mulți îmi vor zice în ziua aceea: Doamne, Doamne, nu în numele tău am profetizat, și în numele tău am scos afară demoni și în numele tău am făcut multe minuni? Și atunci voi mărturisi lor că nici odată nu v'am cunoscut; depărtați-vă de la mine care lucrați fărădelegea.”—Matei 7:21-23.

CE ESTE SOMNAMBULISMUL?

Adeseori se întâmplă, că oamenii în somn când visează, plâng ori cântă, ori își mușcă trupul cuprins de spasmuri, se vaeră și alte la fel. Inima lor le zvăcnește aprins în piept, atât la copii ca și la bătrâni, parcă aevea ar trece peste o mare nenorocire.

Aceasta se întâmplă mai ales acelor oameni, cari lucrează prea mult cu mintea și a căror cugetare ori studiere întrece limitele naturale de capabilitate a minții indivizilor respectivi.

Laicii numesc pe acest soi de oameni pur și simplu; lunateci. Acest epitet este însă cu desăvârșire eronat.

Lunaticii, sau somnambuliștii, în conformitate cu știința, sunt cu totul alte ființe. Voi explica în cele următoare, pentruca toată lumea să poată fi în curent cu astfel de lucruri elementare.

Somnambulismul este o boală ușoară de creeri, care însă nu se observă decât noaptea în somn, când creerul odihnește. Această boală se manifestează prin aceea, că visul nu rămâne numai în chip înaintea celui care visează, ci este însoțit de mișcări a căror proporție stă în raport cu visul celor cari visează. Somnambuliștii se scoală, cântă, citesc, se urcă cu o ușurătate uimitoare pe pomi, pe case, chiar cu etaj, aprind focul etc.

Boala aceasta se ivește rareori la oamenii în etate, majoritatea cazurilor se observă la oamenii tineri și mijlocii ca vârstă și provine din lovituri primite în craniu când creerul este ușor atins.

La copii, boala acesta prezintă mai puțin pericol decât la oamenii mari și în totdeauna după o vârstă oarecare revin la normal. Această boală se ivește și în urma crizelor de nervi, oameni nervoși, în majoritatea cazurilor, cad jertfă acestei boală.

Gurile rele povestesc o mulțime de bazaconii despre acești oameni și pun în sarcina lor o mulțime de nezdrăveni ireale. Fapt e, că umblă cu ușurătate de piscică pe cele mai primejdioase locuri, însă ei fac acest lucru numai în vis, fără să știe că unde se află. Ei își închipue că streșinile caselor se află lipite de pământ, de aceea umblă cu atâta siguranță de sine. Lunatecul nu cade din acele

locuri primejdioase unde se află, fiindcă nu știe unde se găsește. Starea lui de inconștiență îl ajută la astfel de preumblări dezastruoase.

Căci, dacă ori și care dintre noi, ar fi asigurat înainte și ar fi ferm convins, că nu va cădea sub nici o împrejurare, de pe coperișul unui edificiu, mulți ar fi aceia, cari s'ar îndeletnici din când în când cu o astfel de plimbare impunătoare.

Cum vedeți deci somnambuliștii fac aceste plimbări numai în vis, și dacă i-ai striga pe nume când se află pe unul din aceste locuri primejdioase, trezindu-se, s'ar prăbuși cu toată siguranța la pământ, ori poate ar înceta din viață atunci îndată, din cauza spaimii, de care ar fi cuprinși, văzându-se expuși pericolului.

Nu sunt adevărate nici svonurile și poveștile, cari circulă în popor, că lunatecii numai atunci sunt cuprinși de această boală, când este lună. Cercetări amănunțite ale oamenilor de știință au dus la rezultatul, că de multe ori au fost observați lunateci, cari se sculau și în nopțile fără de lună.

Nu tăgăduim, că și luna contribuie într-o măsură oarecare la atragerea lunateciilor. Anume razele ei având o înrăurire asupra ochiului, acesta prin legătura nervului său cu creerii, dă mai mare putere visului, la care este supus individul. Dar numai atât și nimic mai mult.

Interesant este că numărul lunateciilor crește numai la popoarele civilizate. În Franța, Germania și Anglia tot cam la 200-400 este un lunateci. La noi abea dacă este unul la 1000.

La popoarele sălbatice și cei o cultură primitivă nu există lunateci deloc.

Medicii învățați susțin, că lunaticismul provine din îngreunarea creerului cu prea multe gânduri întunecate, din pesimismul prea pronunțat și mai adeseori din consumarea alcoolului în cantități prea mari. Aproape 40 la sută din lunatecii tuturor țărilor civilizate sunt alcoolști. Va să zică tot beuturile provocă și această boală, întrefesută cu atâtea imposibilități și banalizați, de fantazia poporului nostru.

Mamon! Mamon!

„Scoală-te, fă ne zei, cari să meargă înaintea noastră“, a fost strigătul jidovilor către Aaron după ce Dumnezeu din cer i-a scos din robia egipteană. „Și tot poporul scoase toți cerceii cei de aur, cari erau în urechile lor, și îi aduseră lui Aaron; iar acesta luându-i din mânele lor, dându-i cu dalta formă, le făcu lor un Vițel turnat. Și ei ziseră: Aceștia sunt zeii tăi, o Israele! care te-au scos pe tine din pământul Egiptului.“ — Exod: 32: 1—5.

Acelaș lucru și astăzi: fiecare om și-a turnat un vițel, sub o formă sau alta, căruia Domnul nostru îi dă epitetul de Mamon. Pentru

Mamon oamenii își vând urechile (să asculte și să spioneze contra altora), își robesc viața, își vând ideile, credința în Dumnezeu, și tot ce au mai scump. Limbajul lor este: „Dacă avem bani, avem pe Dumnezeu.“ Uită însă pățania israeliților, că zeul lor a fost atât de neputincios încât Moisi când s'a întors de pe Munte îl făcu praf și cenușă, și, amestecându-le cu apă, sili pe israeliți să-și beie zeul.

Germanii își beau pe al lor acum, rușii l-au băut de-a, iar alții îi vor bea pe al lor rând pe rând.

Epoca de Aur

REVISTA DE FAPT SPE
RANTA ȘI CONVINGERE

BCU Cluj / Central University Library Cluj

EPOCA de AUR

Vol. III. **Duminică 10 Febr. 1924.** No. 3.

POLITICE ȘI SOCIALE

Ignoranța 415

ȘTIINȚĂ ȘI DESCOPERIRI

Păreți cari aud (sau cu urechi) 428

Te poți fotografia fără fotograf 428

CULTURĂ ȘI IGIENĂ

Ignoranța—Cel mai mare Monstru 420

Vitaminele [complectare] 424

Cenușa neglijată 424

Mâncarea eficace 425

Hrana cumpănită 426

Ultimele informațiuni 427

RELIGIE ȘI FILOSOFIE

Sensul Sufletului 416

Pregătește drumul spre non-sens 417

Asemenea unei locomotive „moartă” 418

Victime pentru Purgator 418

Un suflet încătușat 418

Semânța de Muștar a lui Satan 419

Duminică 10 Februar 1924
Volumul III * Numărul 3

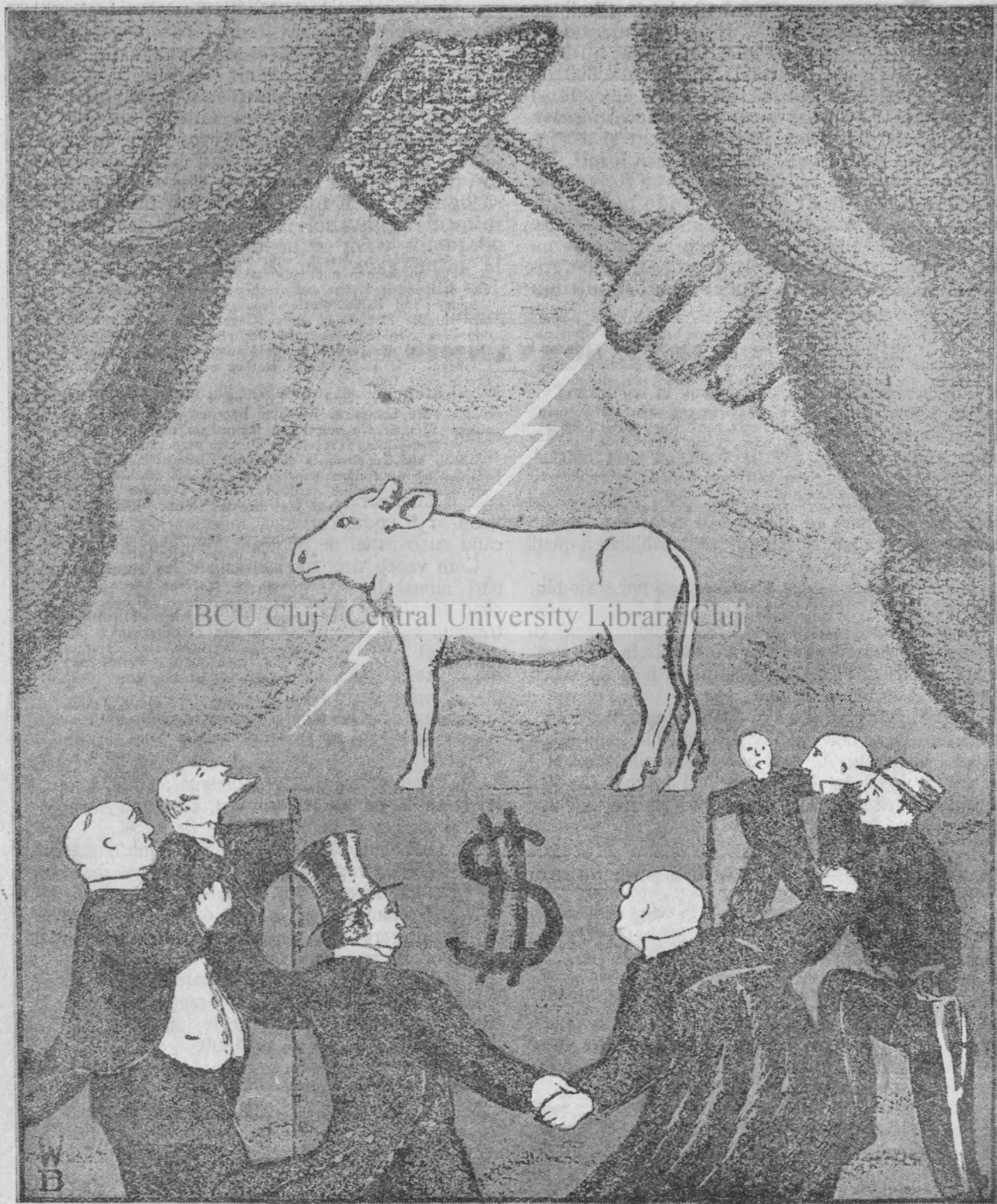
Apare tot a doua Duminică
în Cluj, Strada Nicolae
Filipescu n-rul 10 * * * *

Abonamente: pe un an 75 lei, pe
jum. an 40 lei, Exemplarul 3 lei.
În America pe an \$ 1,00. Ex. 5 cents

„VITELUL DE AUR“

Mamon! Mamon!

„Scoală-te, fă ne zei, cari să meargă înaintea noastră“, a fost strigătul jidovilor către Aaron după ce Dumnezeu din cer i-a scos din robia egipteană. „Și tot poporul scoase toți cerceii cei de aur, cari erau în urechile lor, și îi aduseră lui Aaron; iar acesta luându-i din mânele lor, dându-i cu dalta formă, le făcu lor un Vișel turnat. Și ei ziseră: Aceștia sunt zcii tăi, o Israele! care te-au scos pe tine din pământul Egiptului.“ — Exod: 32: 1—5.

Mamon oamenii își vând urechile (să asculte și să spioneze contra altora), își vând viața, își vând idelle, credința în Dumnezeu, și tot ce au mai scump. Limbașul lor este: „Dacă avem bani, avem pe Dumnezeu.“ Uită însă pățania isr-elitilor, că zeul lor a fost dat de neptincios încât Moisi când s'a întors de pe Munte îl făcu praf și cenușă, și, amestecându-le cu apă, sili pe israeliți să-și beie zeul. Germanii își beau pe al lor acuma, rușii l-au băut de-a, iar